

1.1.2020-31.12.2020

Toimintakertomus ja tilinpäätös

Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö sr.

1573913-1

Osoite: Porkkalankatu 24, 00180 Helsinki

Kotipaikka: Helsinki

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr. (Itla) on perustettu vuonna 1987. Säätiön aikaisempi nimi oli Itsenäisyyden juhlavuoden lastenrahaston säätiö. Itlan perustajajäsenet ovat sosiaali- ja terveysministeriö sekä Lastensuojelun Keskusliitto. Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiölle lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 50 miljoonan euron pääoma. Säätiön kansanedustajista koostuvan valtuuskunnan asettamisesta ja säätiön pääomittamisesta on säädetty lailla (1004/2017).

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Säätiö yhteiskunnallisena toimijana - yhteenvedo kertomusvuodesta 2020	3
3. Säätiön toiminta.....	6
3.1 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia koskeva tieto	6
3.2 Lasten hyvinvoinnin innovaatiotoiminta.....	8
3.3 Koulutus ja johtamiskyvykkyyksien kehittäminen.....	9
3.4 Keskitetyt toiminnot.....	10
3.5 Viestintä	11
3.6 Julkaisut	13
4. Varainhoito ja talous	14
4.1 Varainhoidon periaatteet.....	14
4.2 Markkinaympäristö	14
4.3 Sijoitusten tuotot.....	15
4.4. Sijoitusten jakauma.....	15
4.5 Toimintamenot.....	16
5. Hallinto, lähipiiritoiminta ja henkilöstö.....	17
5.1 Toimielimet.....	17
5.2 Lähipiiritoiminta	19
5.3 Henkilöstö.....	20
5.4 Sisäinen kehittäminen.....	20
6. Näkökulmia vuoteen 2021	21
Tase.....	22
Tuloslaskelma	24
Tilinpäätöksen liitetiedot	26
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus.....	31
Tilinpäätösmerkintä	32
Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista.....	33

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2020

1. Johdanto

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön tavoitteena on vauhdittaa kehitystä, jonka tuloksena Suomesta tulee maailman lapsiystävällisin yhteiskunta.

Säätiön strategian perustana on tutkimukseen perustuva tieto, joka liittyy työmenetelmien ja interventioiden vaikuttavuuteen, lasten ja perheiden hyvinvointia ja kasvua tukevaan johtamisosaamiseen ja lasten ja perheiden palvelujen innovaatioihin.

Säätiön toimintaan vaikutti vuonna 2020 voimakkaasti koronapandemia. Säätiön perustehtävien lisäksi toimintaa mukautettiin korona-ajan olosuhteisiin siirtämällä joitakin toimintoja tuleville vuosille ja toteuttamalla lapsia ja lapsiperheitä välittömästi auttavia kampanjoita ja hankkeita.

Säätiön sijoitusvarallisuus pysyi hyvän varainhoidon ansiosta ennallaan vuoden 2020 aikana koronapandemiasta huolimatta.

2. Säätiö yhteiskunnallisena toimijana – yhteenveto kertomusvuodesta 2020

Säätiön asema suomalaisessa yhteiskunnassa

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön tarkoituksena on edistää ja tukea Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Säätiö edistää ja tukee myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta.

Säätiön toiminnan perustana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus, tutkittu tieto, kansainvälisyys, merkittävä sijoitusvarallisuus ja riippumaton asema eduskunnan alaisena säätiönä. Nämä toiminnalliset lähtökohdat tarkoittavat, että säätiöllä on ainutlaatuinen asema suomalaisessa yhteiskunnassa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäjänä.

Säätiön asema eduskunnan alaisena toimijana avaa ainutlaatuiset mahdollisuudet toimintaan. Säätiön toiminnan lähtökohtana on koota, jalostaa ja välittää lasten hyvinvointia koskevaa tietoa ja edistää sitä, että päätöksentekijöillä on käytössään oikeaa ja käyttökelpoista tietoa erilaisissa päätöksentekotilanteissa. Säätiö uudistaa lasten ja lapsiperheiden palveluja ja palvelujärjestelmää hyvinvointitiedon lisäksi asiantuntija- ja johtamisosaamisella ja erilaisiin lasten hyvinvointiekosysteemeihin vaikuttamalla. Säätiö toimii kumppanina ja sillanrakentajana tutkimuksen, käytännön ja

päätöksenteon välillä. Säätiön toiminnan suunnitelmallisuus perustuu säätiön lahjoitusvarojen huolelliseen ja pitkäjänteiseen sijoittamiseen.

Tavoitteena lapsimyönteinen Suomi

Säätiö onnistui hyvin toiminnassaan kertomusvuoden aikana. Säätiön tunnettuus on kasvanut ja säätiöstä on tullut lasten hyvinvoinnin toimijoiden kentällä tunnettu ja haluttu yhteistyökumppani. Säätiö tunnetaan nyt paitsi interventiotiedon tuottajana myös innovaatiotoiminnan osaajana, alueellisen oppimisverkostotyön käynnistäjänä, johtamiskyvykkyyksien kehittäjänä ja tiedeviestinnän ammattilaisena. Säätiön strategia perustuu ajatukseen säätiön toiminnan sisältöjen suhteesta vaikutuksiin, toiminnan merkityksellisyyteen ja yhteiskunnalliseen arvoon.

Kuva 1 Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön strategiakartta

Koronapandemian haasteisiin vastaaminen

Säätiö rahoitti ja toteutti itse pandemiatilanteeseen liittyen erilaisia selvityksiä, tutkimuksia, kampanjoita ja tuotantoja.

Esimerkiksi keväällä 2020 toteutimme laajan selvitystyön sosiaalityön, sosiaalihuollon ja erityisesti lastensuojelun kapasiteetista selvitä koronaepidemian vaikutuksista. Selvitystyö koostui kolmesta erillistutkimuksesta, jotka liittyivät sosiaaliseen mediaan, sosiaalihuollon kantokykyyn ja talouskriisin vaikutuksiin ihmisten arjessa. Esimerkkinä säätiön koronapandemiaan liittyvistä kampanjoista ja

tuotannoista voidaan mainita *Jokaiselle lapselle lounas* -kampanja Venner Oy:n, muiden säätiöiden ja keskeisten järjestöjen kanssa sekä *Risto Räppääjä tapaa Mielenäpahoittajan* -lastenohjelmasarja.

Säätiön koulutustoiminta toteutettiin pääasiassa verkon välityksellä maaliskuusta 2020 alkaen. Lap-suuden rakentajat -johtamiskoulutuksen pandemiatilanteesta johtuva tauko siirsi koulutuksen paino-pisteen pitkistä johtamiskoulutuksista yleisempään johtamiskyvykkyyksien kehittämiseen. Maalis-huhtikuusta alkaen säätiö järjesti suosituiksi osoittautuneita verkkotyöpajoja johtamisen teemoista.

Yksi säätiön merkittävimmistä tapahtumista oli syyskuussa yhdessä eläkevakuutusyhtiö Varman kanssa järjestetty webinaari, jonka aiheena oli työelämän muutos ja johtamisen uudistuminen hoiva-alalla ja laajemminkin julkisella ja yksityisellä sektorilla. Verkkotapahtumaan osallistui kaiken kaikkiaan noin 2 100 osallistujaa. Varman kanssa on tarkoitus jatkaa yhteistyötä tulevinakin vuosina.

Kansainvälinen toiminta

Säätiön kansainvälinen toiminta oli aktiivista pandemiatilanteesta huolimatta. Säätiölle perustettiin kansainvälinen asiantuntijapaneeli, jonka toiminta aktivoidaan koronatilanteen helpottaessa. Kansainvälisyys näkyi säätiön toiminnassa muun muassa tuotettujen webinaarien sisällöissä ja puhujissa sekä vertailutiedon hankkimisessa. Säätiö oli lisäksi mukana muun muassa Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamassa The First 1 000 Days in Nordic Countries -hankkeessa ja jatkoi OECD Opsi -yhteistyötä.

Säätiön Suomessa yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa koordinoima **The First 1000 days in the Nordic Countries** -hankkeen tilanneanalyysi valmistui 2020 lopussa. Vuoden 2021 aikana työstetään Suomen toimenpide-ehdotukset pohjoismaiselle hankkeelle, joka kokoaa maakohtaisten ehdotusten pohjalta aihealueeseen liittyvät pohjoismaiset suositukset. Yhteistyötä tehdään Pohjoismaiden ministerineuvoston Suomen puheenjohtajakauden sihteeristön kanssa (sosiaali- ja terveysministeriö, ulkoministeriö).

Säätiö solmi vuoden 2019 lopussa yhteistyösopimuksen kaupunkikokeiluista OECD Opsi Anticipatory Innovation -yksikön kanssa. **OECD Opsi -yhteistyön** tavoitteena oli kehittää julkisen sektorin toimijoiden kyvykkyyttä vastata muuttuviin tarpeisiin tulevaisuutta ennakoiden sekä hallinnon ja palveluiden hallintokuntarajat ylittäviä toimintatapoja kehittäen. Kokeilu toteutettiin kahdessa kaupungissa, Vantaalla ja Oulussa. Vantaan kokeilussa rakennettiin palveluratkaisuja, joissa huomioi-daan maahanmuuttajanuorten nopeasti kasvava osuus kaupungin väestössä. Oulussa työskentely keskittyi 16–25-vuotiaisiin työn ja koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin ja heidän palveluidensa kehittämiseen. Syntyneet opit yhdistyvät tiiviisti työllisyyden kuntakokeiluun. Prosessin keskeisistä opeista julkaistaan Vantaan ja Oulun kaupunkien esimerkkiaineistoa sisältävä kooste alkuvuo-desta 2021.

Kansainvälisissä kumppanuuksissa erityisen hyvää yhteistyötä saatiin kertomusvuoden aikana käyntiin Centre for Public Impactin (Britannia, Australia), INSEADin, OECD:n ja Amsterdamin nuorisotoimen kanssa. Kasvun tuki -tietolähteen osalta varsin merkittävää oli pohjoismainen yhteistyö.

Säätiön tutkimusohjelma

Säätiö otti kertomusvuoden aikana merkittäviä askeleita myös tutkimustiedon tuottajana säätiön hallituksen hyväksyttyä toukokuussa säätiön tutkimusohjelman, jossa linjattiin säätiön tulevien vuosien tutkimustyötä, tilaustutkimusten sisältöjä ja säätiön omaa julkaisutoimintaa.

Säätiö osallistui loppuvuodesta tutkimuskonsortioon, joka työsti tutkimushankesuunnitelman Suomen Akatemian marraskuussa 2020 avattuun strategisen tutkimuksen Demography-ohjelmaan.

Toimintatapa

Säätiön taloutta hoidettiin vastuullisesti kertomusvuoden aikana hallituksen ja varainhoitotoimikunnan ohjeiden mukaisesti. Siirtyminen pääasialliseen etätyöhön onnistui säätiössä hyvin loppukevään aikana. Säätiön viestinnän sisältöjen ja jakelukanavien uudistustyötä jatkettiin kertomusvuoden kuluessa, mistä oli tuloksena säätiön viestinnällisen ilmeen ja viestinnän vaikuttavuuden paraneminen.

Säätiön hallituksen joulukuussa tekemän itsearvioinnin perusteella säätiön toiminnan vahvuuksia kertomusvuonna olivat houkuttelevuus työnantajana ja säätiön hyvä tunnettuus, säätiön strategian selkeys ja toimintojen sopivuus suhteessa strategiaan sekä osaava henkilöstö. Toimintaan liittyvinä parantamisalueina mainittiin strategiassa edistymisen todentaminen vuosittain ja vuosittainen toiminta- ja taloussuunnitelman parempi yhteen nivominen sekä systemaattinen sidosryhmäyhteistyö.

3. Säätiön toiminta

3.1 Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia koskeva tieto

Yleistä

Lasten ja nuorten hyvinvointia pystytään tukemaan ennaltaehkäisevästi ja tehokkaasti lapsuudessa ja nuoruudessa. Vaikuttava ennaltaehkäisy tarkoittaa työskentelyn kohdentamista lapsesta ja nuoresta laajemmin vanhempiin, koko perheeseen ja sosiaaliseen ympäristöön. Säätiön roolina on validoida tutkimusnäyttöä erilaisiin työmenetelmiin liittyen ja samalla omalta osaltaan vahvistaa vaikuttaviin työmenetelmiin liittyvää implementaatio-osaamista: säätiö arvioi menetelmiä, edistää vaikuttavien menetelmien käyttöönottoa ja tukee näyttöön perustuvan tiedon ylläpitoa ja seuranta.

Vuoden 2020 aikana säätiö osallistui näyttöön perustuviin työmenetelmiin liittyvään kansalliseen kehittämiseen muun muassa osallistumalla Osaamis- ja tukikeskukset (OT) -työryhmän loppuraportin kirjoittamiseen. Säätiö myös järjesti eduskunnassa 12.2.2020 yhdessä mielenterveyspoliittisen neuvottelukunnan kanssa tilaisuuden *Näyttö ensin - lapsille ja nuorille suunnatun psykososiaalisen tuen koordinointi, rahoitus ja juurruttamisen tuki tulevaisuuden Suomessa*. Lisäksi kevään aikana

järjestettiin yhdessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa webinaari maakunnallisille alueille, jotka olivat aikeissa hakea rahoitusta näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoon.

Vuoden 2020 aikana säätiö tuki kahden tutkimusnäyttöön perustuvan työmenetelmän kansallista ”kotipesätoimintaa”. Lapset puheeksi -menetelmän ja -kuntamallin kotipesätoimintaa on tuettu MIELI ry:n kautta. Lasten käytösongelmien tunnistamisen ja varhaisen hoidon mallia on kehitetty yhteistyössä Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen kanssa. Kotipesätoiminnan lisäksi säätiö tuki näyttöön perustuvien menetelmien käyttöönottoa ja implementointiosaamisen vahvistamista kahdella osa-aikaisella lahjoitusprofessuurilla (Turun ja Oulun yliopistot).

Kasvun tuki

Kasvun tuki on ollut säätiölle merkittävä toiminnallinen brändi jo vuosia ennen eduskunnan vuonna 2017 tekemää lahjoitus päätöstä ja säätiön siirtoa eduskunnan alaiseksi säätiöksi.

Kasvun tuki -tietolähteessä oli kertomusvuoden lopussa 31 arvioitua menetelmää, joista kolme on arvioitu vuoden 2020 aikana. Kasvun tuki -arviointijärjestelmän kehittämistyötä tehtiin yhteistyössä norjalaisen toimijan (Ungsinn) kanssa. Tähän liittyen tieteellinen toimitus osallistui pohjoismaisessa First 1000 days -hankkeessa arviointityöhön, jossa arvioitiin Ungsinnin kanssa yhteensä 63 interventiota ja 33 testiä. Lisäksi Ungsinnin arviointikäsikirja käännettiin suomeksi ja muokattiin suomalaiseen arviointiin sopivaksi. Pohjoismaista yhteistyötä NordicDataPrev-verkoston kanssa jatkettiin.

Kertomusvuoden aikana valmisteltiin Kasvun tuki -tietolähteen seuraavaa kehitysvaihetta. Kehitystyö tähtää kotimaiseen verkossa julkaistavaan tiedejulkaisuun (Kasvun tuki -aikakauslehti). Tulevina vuosina Kasvun tuki -menetelmäarvioinnit julkaistaan verkkojulkaisussa systemaattisina katsauksina. Kasvun tuki -aikakauslehden tavoitteena on edistää tutkimusperustaista päätöksentekoa ja ammattilaisten näyttöön perustuvaa toimintaa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Aikakauslehti koostuu tieteiden välistä keskustelua lapsitiedon ja -politiikan kentällä eri toimijoiden välillä. Julkaisulle on tarkoitus hakea julkaisufoorumiluokitus (JUFO).

Hyvinvointitietopankki

Kertomusvuoden aikana tehtiin merkittävä kehitystyö lasten hyvinvointitiedon tietopankin rakentamiseksi. Hyvinvointitietopankki tarjoaa tulevaisuudessa lasten hyvinvointia koskevan digitaalisen tietolähteen, josta löytyy helposti ja kootusti lapsia, nuoria ja lapsiperheitä koskevaa hyvinvointitietoa. Tietopankki edistää kansallisella tasolla lasten hyvinvointitiedon tietoaaukkojen, -piikkien ja -viinonmien tunnistamista.

Implementointiosaaminen

Tutkimusnäyttöön perustuvien työmenetelmien ja interventioiden implementoinnilla varmistetaan menetelmien käytön vaikuttavuus kohderyhmiä hyödyttävällä tavalla. Implementointiosaamiseen liittyvää kyvykkyyttä säätiö edistää koulutuksella ja välittämällä erilaisia kansainvälisiä työtapoja Suomeen. Kertomusvuonna säätiö esimerkiksi käännähti Hollannissa ja Englannissa validoidun Nomad-

työvälineen suomeksi. Säätiön koulutussisällöistä voidaan mainita vuonna 2020 konseptoitu interventio- ja implementointiosaamisen kurssi (*Vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit tutkimusperustaisessa päätöksenteossa*) Helsingin yliopistossa.

3.2 Lasten hyvinvoinnin innovaatiotoiminta

Alueellinen oppimisverkosto

Säätiön vuoden 2020 keskeinen strateginen avaus oli alueellisen oppimisverkoston käynnistäminen yhteistyössä Oulun yliopiston ja MIELI ry:n kanssa. Säätiön lahjoitusprofessuuria hoitaa Mika Niemelä Oulun yliopiston työelämäprofessorina, ja Lapset puheeksi -menetelmän kotipesätoimintaa on organisoitu MIELI ry:ssä. Toiminta pohjautuu yhteisövaikuttavuuteen ja systeemiteoreettiseen ajatteluun ja sen tavoitteena on kehittää käytännön toimintamalleja ja rakenteita yhteiskunnallisten lapsiperhepalveluiden uudistumistavoitteiden toteuttamiseksi sekä paikallisesti että valtakunnallisesti.

Säätiö, Oulun yliopisto ja MIELI ry muodostavat **alueellisen oppimisverkoston** taustatukiorganisaation. Se tukee paikallista kehittämistä tutkimuksen, historiatiedon, vertaiskokemusten ja teoriatiedon avulla sekä vahvistaa paikallisen kehittämistyön linkittymistä kansalliseen lapsipolitiikkaan. Pilottivaiheeseen vuosille 2020-2022 säätiö on solminut yhteistyösopimukset neljän alueen kanssa (neljän kehittäjätyöntekijän 50 % työpanos työn paikalliseen tukemiseen): Keski-Pohjanmaa (Soite), Pohjois-Karjala (Siun sote), Tampereelta Koillinen alue sekä Oulusta Kaakkurin ja Tuuran palvelualueet.

Ennakointi

Säätiön vuonna 2019 koolle kutsuman ennakointiverkoston työskentelyssä toteutettiin kertomusvuoden aikana Delfoi-ennakointiprosessi, joka kohdistui erityisesti köyhien lapsiperheiden tulevaisuuteen ja heidän asemansa parantamiseen vuoteen 2040 mennessä. Prosessi toteutettiin yhteistyössä Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen tutkimusjohtaja Jari Kaivo-ojan kanssa. Ennakointiverkoston työssä kartoitettiin kansainvälisiä esimerkkejä kansallisen strategisen ennakoinnin malleista ja prosesseista lasten, nuorten ja perheiden tulevaisuuden kehityskulkujen hahmottamiseksi.

Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin digitalisointi

Kertomusvuonna jatkui säätiön myöntämä rahoitus Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin (LYK) digitalisointiin tähtäävälle hankkeelle. Kehitetyllä LYK-digipalvelulla Unicef tukee entistä paremmin kuntien päätöksenteon ja palvelujen lapsiystävällisyyttä tuottamalla kuntien käyttöön työvälineitä lapsen oikeuksien ja lasten hyvinvoinnin varmistamiseksi.

Haastekilpailu

Vuoden 2020 haastekilpailussa etsittiin malleja lasten ja nuorten äänen kuuluviin nostamiseksi päätöksenteossa. Kilpailun voitti Turun Kaupunkilähetys ry:n Nuorten raadin kehittämä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnattu Kohtaamiskoulutus-malli, jossa kouluttajina toimivat nuoret itse. Haastekilpailun kunniamaininnan sai lasten ja nuorten osallisuuden ja äänen kuulemisen

vahvistamista edistävä Metku-kirja. Kirja on lasten, heidän vanhempiensa sekä kuntoutusalan ammattilaisten yhdessä kehittämä ja sen taustalla ovat Metropolia Ammattikorkeakoulu ja Lastensuojelun Keskusliitto.

Selvitykset ja julkaisut

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja säätiön yhteistyö teini-ikäisten sijaishuollon työmenetelmiä koskevan selvityksen tekemisestä käynnistyi vuoden 2019 lopussa ja jatkui koko kertomusvuoden ajan. Hankkeen loppuraportti julkistettiin tammikuussa 2021.

Tampereen yliopiston ja säätiön vuoden 2019 lopussa solmima Lapset SIB -tutkimusyhteistyö jatkui vuonna 2020. Tampereen yliopiston kunta- ja aluejohtamisen yliopistonlehtori Jenni Airaksisen sekä tutkija Anni Kyöstin toteuttama selvitys julkaistiin säätiön Navigaattori-sarjan raporttina *Hyvinvointipalveluiden tulevaisuus risteyskohdassa - kohti vaikutusten hankintaa?* Lisäksi Jenni Airaksinen ja Anni Kyösti toteuttivat selvityksen eri maissa toteutettujen collective impact -kokeilujen rahoitusmalleista. Selvityksen tulokset julkaistiin säätiön Navigaattori-sarjassa nimellä *Yhteisiä ratkaisuja monimutkaisiin ongelmiin - Yhteisövaikuttavuusmallin rahoitusjärjestelmän tarkastelu*.

3.3 Koulutus ja johtamiskyvykkyyksien kehittäminen

Kertomusvuosi käynnistyi johtamiskoulutusten osalta lupaavasti: säätiön järjestämään pitkäkestoiseen Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutukseen ilmoittautui paljon osallistujia valtion organisaatioista, suurista kaupungeista ja lapsi- ja perhepolitiikan kannalta merkittävistä kansalaisjärjestöistä.

Vuodesta tuli kuitenkin koronapandemian takia pitkäkestoiselle ja fyysiseen läsnäoloon perustuvalle johtamiskoulutukselle erittäin vaikea. Kurssi 1 alkoi maaliskuussa 2020, mutta koronapandemian rantauduttua Suomeen kurssin toinen moduuli pystyttiin toteuttamaan kesäkuussa vain osittain ja viivästettynä. Terveysturvallisuustilanteen takia muut suunnitellut koulutukset ja moduulit peruuntuvat koko loppuvuodelta. Konstruktiviseen yhdessä luomiseen tähtäävää sektorit ylittävää koulutusta, jossa läheisellä ja informaalilla vuorovaikutuksella on keskeinen rooli, ei ole mahdollista korvata virtuaalikoulutuksella. Koulutuksia jatketaan vuonna 2021.

Pitkäkestoisten johtamiskoulutusten ollessa tauolla johtamiskyvykkyyksien kehittämistä jatkettiin

- Lapsuuden rakentajat johtamiscoaching -pienryhmällä syksyllä 2020,
- Hyvinvointijohtamisen työpajasarjalla,
- Lapsilähtöisen yhteiskehittämisen työpohjien laatimisella ja julkaisemisella kaikkien käyttöön sekä
- podcasteilla, blogikirjoituksilla ja artikkeleilla, joilla valotettiin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavan johtamisen teemoja sekä suomeksi että englanniksi. Lapsuuden rakentajat LinkedIn-ryhmään koottiin aihepiiriin liittyvää tietoa ja linkkejä kaikille aihepiiristä kiinnostuneille.

Virtuaalityöpajoilla ja viestintätoimilla tavoitettiin erityisen laajasti kuntien ja kaupunkien johtajia, kehittäjiä sekä lapsi- ja perhetyön ammattilaisia. Virtuaalityöpajoihin osallistui syksyllä 120 henkilöä.

3.4 Keskitetyt toiminnot

Keskitettyihin toimintoihin sisältyy erilaisia hankkeita, tuotantoja ja kampanjoita sekä säätiön viestintä.

Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos-palvelun tutkimus

Marraskuussa 2020 solmittiin yhteistyösopimus Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa Vamos-nuortenpalvelun vaikuttavuuden tutkimisesta. Vaikuttavuustutkimuksen tulokset tullaan raportoimaan kotimaisessa raportissa ja kansainvälisessä tieteellisessä artikkelissa. Tutkimushanke päättyy kesäkuun 2021 lopussa.

Interventio- ja implementointitutkimuksen lahjoitusprofessuurit

Säätiö teki vuoden 2019 lopussa päätökset kahdesta lahjoitusprofessuurista interventio- ja implementointitutkimukseen liittyen Oulun yliopistolle ja Turun yliopistolle. Oulun yliopiston työelämäprofessorina aloitti Mika Niemelä keväällä 2020. Turun yliopistossa professuurin aloitus on siirtynyt vuodelle 2021.

Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan

Lastenohjelmasarja *Risto Räppääjä tapaa Mielensäpahoittajan* tuotti Fabula Productions Oy säätiön rahoituksella. Sarjan kahdeksan jaksoa ovat nähtävillä Ruutu-palvelussa sekä HS Lasten uutisten YouTube-kanavalla. Suoraan lapsille ja lapsiperheille suunnatulla tv-tuotannolla haluttiin nostaa esiin ylisukupolvisen yhteyden ja arjen vuorovaikutussuhteiden merkitystä hyvinvoinnille haastavissakin oloissa. Sarjan lisäksi toteutettiin *Kohdataan yhdessä* -dokumentti, joka myös on nähtävissä Ruutu-palvelussa. Sarja ja dokumentti muodostavat lapsille, vanhemmille ja kasvattajille suunnatun kokonaisuuden, jossa yhteinen tekeminen, sukupolvien välinen kohtaaminen sekä lasten ja perheiden hyvinvointi nousevat pääosaan. Ohjelman ja dokumentin kustannukset olivat 58 000 €.

Lapselle lounas -kampanja

Köyhissä kotitalouksissa asuvien lasten määrä on kasvanut Suomessa viime vuosina. Uusimpien arvioiden ja tulonjakotilaston perusteella Suomessa on noin 150 000 lasta, jotka elävät vähävaraisissa perheissä. *Jokaiselle lapselle lounas* -kampanja käynnistettiin maaliskuussa koulujen siirryttyä etäopetukseen. Kampanjassa toimitettiin ruokalaatikoita vaikeassa tilanteessa oleville lapsiperheille. Kampanjan käynnisti ja rahoitti sen ensimmäisessä vaiheessa säätiön lisäksi Ensi- ja turvakotien liitto, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Marttaliitto, Tiina ja Antti Herlinin säätiö sekä Tradeka. Ruokalaatikoiden jakelun toteutti yhteiskunnallinen yritys Venner. Syksyllä koronatilanteen vaikeutuessa kampanjaa jatkettiin samalla kokoonpanolla.

Kampanjarahoituksen kokonaissumma oli loppuvuoteen 2020 mennessä 821 880 euroa. Tällä saatiin jaettua yhteensä 9 132 ruokalaatikkoa vähävaraisille lapsiperheille. Lapselle lounas oli onnistunut valtakunnallinen kampanja, joka toteutettiin kaikkiaan noin 40 kunnassa. Kampanjan vaikuttavuus oli hyvä, koska sillä tavoitettiin arviolta 20 000 vähävaraisen perheen lasta. Säätiön osuus kampanjalahjoituksista oli lähes 57 000 €.

Työ 2.0 Lab

Säätiö on ollut vuodesta 2019 mukana Työ 2.0 Lab -kokeilussa. Työ 2.0 Lab on kohtaamispaikka ilmiölähtöiselle, hallinnonala- ja sektorirajat ylittävälle valmistelulle sekä yhdessä oppimiselle. Säätiölle Työ 2.0 Lab tarjoaa valmiin alustan ministeriöiden, muun valtionhallinnon sekä mukana olevien kaupunkien ja järjestöjen kanssa tehtävälle yhteiskehittämiselle.

Apurahat

Vuonna 2020 säätiö myönsi apurahaa neljään tieteelliseen hankkeeseen, yhteensä 63 900 euroa:

- Eliel Durchman (3 900 €), Nuorten tulevaisuuden visioita ja unelmia koskeva tutkimus
- Tuula Takalo (24 000 €), Oulun Kaakkurin mallin tieteellinen tutkimus osana väitöskirjaa
- Johanna Timonen (12 000 €), Yhteistoimintamallin soveltuvuus, käyttökelpoisuus ja vaikuttavuus nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin tukemisessa
- Xiaowen Wang (24 000 €), Väitöskirjatutkimus, aiheena tekoälyn soveltaminen lapsi- ja perhepalveluiden käytön ennustamisessa.

Kertomusvuoden aikana apurahoja maksettiin yhteensä 34 900 euroa.

3.5 Viestintä

Säätiön viestintää uudistettiin kertomusvuoden aikana merkittävästi uuteen viestintästrategiaan perustuen. Viestinnän strategiset tavoitteet ovat:

- rakentaa Itlan mainetta
- sitouttaa yhteiseen tekemiseen ja luoda raamit kaikelle viestinnälle
- tukea osaltaan toimintatapojen ja -kulttuurin kehittämistä.

Vuoden viestintätavoitteet koskivat viestintästrategian toimeenpanoa, julkaisuprosesseja sekä media-seurantaa ja sen kehittämistä. Medianäkyvyyden seuraamiseksi otettiin käyttöön mediaseurantatyökalu Viidakkomonitor. Eniten medianäkyvyyttä säätiölle toi Lapselle lounas -kampanja sekä keväällä julkaistut koronaan koskevat selvitykset. Uusina viestintäkanavina vuonna 2020 otettiin käyttöön podcast ja LinkedIn. Lapsuuden rakentajat podcastin ensimmäinen jakso ilmestyi huhtikuussa 2020 ajankohtaisella aiheella Korona ja lapset. Vuoden aikana tehtiin yhdeksän jaksoa. LinkedIn otettiin käyttöön säätiössä ammattilaisten väliseen vuorovaikutukseen sekä työnantajamielikuvan rakentamiseen.

Sosiaalinen media ja verkkosivut

Säätiön sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät kasvoivat kertomusvuoden aikana merkittävästi:

- Twitter-seuraajien määrä kasvoi 47 % ja oli vuoden lopussa 2198
- Facebookin seuraajamäärä kasvoi 45 % ja seuraajia oli vuoden lopussa 640
- vuonna 2019 käyttöön otetussa Instagramissa seuraajia oli vuoden lopussa 311
- heinäkuussa 2020 käyttöön otettu LinkedIn, jossa seuraajia oli vuoden lopussa 116

- Kasvun tuen Twitter-tiliä seurasi 2 038 seuraajaa, lähes tuhat seuraajaa enemmän kuin vuonna 2019.

Säätiön verkkosivujen kävijämäärä kasvoi edellisen vuoden 20 028 kävijästä 45 464 kävijään. Sivujen katseluita vuonna 2020 oli yhteensä 113 388 kertaa. Suosituin uutinen verkkosivulla oli uutinen Lapselle lounas -kampanjan aloituksesta. Suosituin blogikirjoitus oli toimitusjohtaja Petri Virtasen *Pelkästään terveydenhuollon kantokyvyn varmistaminen ei riitä*.

Kasvun tuen verkkosivulla oli 33 486 kävijää, ja katseluita oli yhteensä 90 913. Kasvun tuen kävijämäärä on kasvanut tasaisesti vuosittain.

Vuoden 2020 keväällä avattiin säätiön päivitetty englannin- ja ruotsinkieliset verkkosivut ja säätiön strategia julkaistiin selkosuomeksi. Säätiön sidosryhmille suunnattu ja ajankohtaisista tapahtumista ja julkaisuista kertovia uutiskirjeitä lähetettiin vuoden aikana kymmenen kertaa. Uutiskirjeellä on 551 tilaajaa.

Säätiön verkkosivujen käytettävyyttä ja tiedon löydettävyyttä parannettiin tietoväylä-nimellä kulkevan palvelumuotoiluprojektin avulla. 2021 valmistuva tietoväylä on etusivun navigaatio-osa, jonka avulla kävijöiden on helpompi löytää haluamansa tieto.

3.6 Julkaisut

Tutkimusohjelmaansa liittyen säätiöllä on neljä julkaisusarjaa.

- Horisontti - tutkimukset
- Navigaattori - selvitykset ja raportit
- Tienviitta - politiikkasuositukset ja kannanotot sekä
- Luotsi - oppaat ja käsikirjat.

Tutkimuksille, selvityksille ja raporteille haetaan ISBN- ja ISSN-numerot, joiden avulla ne ovat paremmin löydettävissä kaikissa tietojärjestelmissä. ISBN-tunnuksen omaavat julkaisut toimitetaan Kansallisarkistoon.

Säätiön omien sarjojen sekä muut merkittävät julkaisut kertomusvuoden aikana on koottuun alla olevaan taulukkoon.

JULKAISUSARJA	JULKAISUN NIMI
NAVIGAATTORI - Itlan selvitykset ja raportit	
2020:1	Wennberg M, Luukkonen T, Haila K. Sosiaalihuollon ja lastensuojelun kantokyky koronakriisin aikana
2020:2	Kyösti A, Airaksinen J. Hyvinvointipalveluiden tulevaisuus risteyskohdassa - kohti vaikutusten hankintaa?
2020:3	Wennberg M, Rausmaa S, Kortelainen J. Erityisen huolenpidon nuorten palvelupolut
2020:4	Kyösti A, Airaksinen J. Yhteisiä ratkaisuja monimutkaisiin ongelmiin
HORISONTTI - Itlan tutkimukset	
2020:1	Kääriälä, A. ALWAYS A STEP BEHIND? Educational and Employment Transitions among Children in Out-of-home Care
2020:2	Hilli P, Juutinen A, Keski-Säntti M, Ristikari T. Koulusta työelämään siirtymisen polut ja yhteiskunnalliset kustannukset
TIENVIITTA - Itlan politiikkasuositukset	
2020:1	Taluskriisissä pitää vahvistaa lasten pärjäävyyttä ja mielekästä arkea
2020:2	Sosiaalihuollon toimintakyvystä on huolehdittava kriisin aikana
2020:3	Jenni Airaksinen ja Anni Kyösti: Vaikuttavuusinvestoinnilla ennaltaehkäisyyn lasten ja nuorten palveluissa
2020:4	Lasten osallisuuden toteutuminen vaatii toimivia menetelmiä ja uutta asennetta palvelujärjestelmän toimijoilta
2020:5	Lastensuojelulain mukaiseen erityiseen huolenpitoon päätyvät nuoret törmäävät palvelujärjestelmän toimimattomuuteen

Muut julkaisut	
Children and Youth Services Review, Vol. 121, Feb. 2021, 105772	Hiilamo A, Hiilamo H, Ristikari T, Virtanen P. Impact of the Great Recession on mental health, substance use and violence in families with children: a systematic review of the evidence
In Leal de Filho W et al. (eds.) Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals, Partnership for the Goals	Virtanen P, Ristikari T, Niemelä M. Partnership and backbone organizations as enablers of children's wellbeing: a systematic review
Journal of Immigrant and Minority Health. In review process.	Hamari L, Konttila J, Merikukka M, Tuomikoski A, Kouvonen P, Kurki M. Parent support programmes for families who are immigrants - a scoping review.
Media & Viestintä, 43(4)	Jalonen H, Kokkola J. Koronapandemian puhujapositiot sosiaalisen median lapsi- ja perheaiheissa keskusteluissa

4. Varainhoito ja talous

4.1 Varainhoidon periaatteet

Säätiön varainhoidosta päättää säätiön hallitus. Säätiön sijoitustoimintaan liittyvissä asioissa hallitusta avustaa varainhoitotoimikunta, joka arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten varainhoitajien toimintaa. Säätiön varainhoitajina ovat toimineet vuodesta 2018 lähtien Taaleri Oyj ja EVLI Pankki Oyj. Varainhoitajat raportoivat toiminnastaan säätiön varainhoitotoimikunnalle kvartaaleittain. Säätiön varainhoitotoimikunta kokoontui vuonna 2020 neljä kertaa. Varainhoitotoimikunta antoi selvityksen varainhoidosta säätiön hallitukselle elokuussa.

Säätiön sijoitusstrategian mukaan säätiön sijoitusvarallisuuden pitkän aikavälin strategiseksi tavoitteeksi on asetettu 4 % vuosittainen reaalityttö. Säätiön sijoittamisen aikajänne on pitkä ja säätiön varojen sijoitustoiminnan on oltava suunnitelmallista ja vastuullista. Sijoitusten tulee olla tehokkaasti hajautettuna eri omaisuusluokkien, maantieteellisten alueiden, toimialojen, omaisuudenhoitajien ja sijoitustyylien kesken. Ymmärrettävyys ja läpinäkyvyys ovat säätiölle tärkeitä periaatteita sijoitustoiminnan toteuttamisessa.

Säätiön hallitus päätti joulukuussa valtuuttaa varainhoitotoimikunnan tekemään tarvittaessa sijoitusvuoden aikana päätöksiä säätiön varainhoitajille annetun sijoituspääoman nettovarallisuuden realisoinniseksi. Tällä menettelyllä optimoidaan säätiön maksuvalmius ja kassavarat vuosittaisen toiminnan rahoittamiseksi.

4.2 Markkinaympäristö

Kertomusvuoden lopulla osakekurssit kohosivat maailmalla uuteen ennätykseen. Kurssihuiput saavutettiin monella markkina-alueella koronavuoden päätteeksi. Euroissa mitattuna maailman osakkeet tuottivat viime vuona 6,65 % tuoton. Amerikkalaiset markkinat näyttivät taas keskimäärin hyvää

nousua ja varsinkin teknologiaosakkeiden kasvu on vaikuttanut tähän merkittävästi. Euroopassa pohjoismaiset osakkeet vahvistuivat merkittävästi, jopa 18,2 %, kun taas Euroopan kehitys oli vai-
sua ja elpymisestä huolimatta osakekurssit jäivät koko vuoden osalta niukasti miinukselle. Kovinta nousu oli Aasiassa, missä Kiinan, Etelä-Korean ja Taiwanin markkinat nousivat rajusti.

Loppuvuodesta tapahtuneeseen osakkeiden kurssinousuun vaikutti koronarokotusten aloittaminen ja elvytyspakettien hyväksyminen eri puolilla maailmaa, varsinkin Yhdysvalloissa. Korkotasot las-
kivat edelleen kertomusvuoden aikana ja 12 kuukauden Euribor oli kertomusvuoden lopussa -0,5
%. Eurooppalaisten valtiolainojen korot olivat vuoden lopussa yhä negatiivisia ja johtuen pitkien korkojen laskusta entisestään. Ne tuottivat koko vuodelle 5,1 %. Suomen valtion 10 vuoden laina laski tasolle -0,40 %. Vuoden aikana nähtiin myös hyvin rajuja liikkeitä öljyn hinnassa. Va-
luuttapuolella nähtiin dollarin heikentyvän euroa vastaan melkein 9 % ja vuoden lopussa EUR/USD- vaihtokurssi oli 1,22.

4.3 Sijoitusten tuotot

Säätiön sijoitusomaisuuden tuotot olivat voitollisia kertomusvuoden lopussa 5,4 %¹). Osakesijoitukset tuottivat parhaiten, 9,1 %. Korkosijoitukset tuottivat 1,6 % ja vaihtoehtoiset sijoitukset tuottivat myös pientä positiivista tuottoa, 0,6 %.

4.4. Sijoitusten jakauma

Sijoitukset jakaantuivat eri omaisuuslajeihin vuoden lopussa seuraavasti: 54 % osakesijoituksia, 36 % korkosijoituksia ja 10 % vaihtoehtoisia sijoituksia. Osakesijoitusten maantieteellinen jako on lin-
jassa säätiön sijoitusstrategiassa määriteltyn allokointiin. Hyvää osinkoa maksavissa pohjoismaa-
lasissa osakeyhtiöissä paino oli 47 % ja kansainvälisesti hajautetussa ratkaisussa oli 53 % paino. Osakesijoitukset on toteutettu sekä suorilla sijoituksilla että välillisesti aktiivisilla ja passiivisilla ra-
hastoilla.

Säätiön sijoitusstrategian mukaan korkosijoitusten pääpainon tulee olla hyvän luottoluokitusten yri-
tyslainoissa. Vuoden lopussa 71 % oli hyvän (investment grade) ja 29 % heikomman (high yield) luottoluokituksen lainoissa, joista 95 % oli euromääräisissä ja 5 % dollarimääräisissä lainoissa. Vaihtoehtoisista sijoituksista vuoden lopussa valtaosa sijoituksista oli laajasti hajautetuissa ratkai-
suissa ja 25 % oli rahastomuotoisissa kiinteistösijoituksissa (sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla). Kertomusvuoden lopussa sijoitussalkun allokointi ei poikennut merkittävästi sijoitus-
strategian määritellystä neutraaliallokoinnista: osakesijoitukset 4 % ylipainossa, korkosijoitukset 4 % alipainossa ja vaihtoehtoiset sijoitukset olivat neutraaliallokoinnissa.

¹ *Ns. TWR-tuotto (time-weighted return). Tässä esitettävät luvut perustuvat sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutoksiin. Luvut sisältävät todellisen markkinamuutoksen koko toimintakaudelle. Luvuissa on sekä realisoituneet tuotot/tappiot ja realisoitumattomat tuotot/tappiot. Luvut sisältävät myös mm. osinko-, voitto-osuus ja korkotuotot.*

Säätiön sijoitetun pääoman markkina-arvo oli 31.12.2020 yhteensä 58.389.434,72 euroa ja säätiön käteisvarat olivat 4.946.037,08 euroa.

4.5 Toimintamenot

Säätiön hallitus päätti vuoden 2020 toimintamenobudjetiksi 2.697.000 euroa. Toimintamenobudjetin toteuma vuonna 2020 oli 2.067.026,27 euroa (1.709.980,83 euroa vuonna 2019). Toimintabudjetin toteumasta raportoitiin säätiön hallitukselle vuonna 2020 neljän kuukauden välein.

5. Hallinto, lähipiiritoiminta ja henkilöstö

5.1 Toimielimet

Säätiön toimielimet ovat valtuuskunta, hallitus, varainhoitotoimikunta sekä toimitusjohtaja. Lisäksi säätiössä toimi kertomusvuonna tieteellinen neuvosto ja kansainvälinen asiantuntijapaneeli. Säätiö noudattaa toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja on Säätiöt ja rahastot ry:n jäsen.

Säätiön tilitoimistona jatkoi Suomen Säätiötilipalvelu Oy ja tilintarkastajana Oy Tuokko Ltd, vastuullisena tilintarkastajana KHT Janne Elo.

Valtuuskunta

Säätiön valtuuskunnan tehtävänä on seurata, tukea ja edistää säätiön toimintaa. Valtuuskunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja toimikaudesta säädetään lailla (1004/2017).

Säätiön valtuuskunta kokoontui säätiön sääntöjen mukaisesti vuonna 2020 kaksi kertaa. Valtuuskunnan puheenjohtaja on Mirka Soinikoski (vihr.) ja varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta (sd.).

Valtuuskunnan jäsenet vuonna 2020:

Jäsenet

Mirka Soinikoski (vihr.) (pj.)
Eeva-Johanna Eloranta (sd.) (varapj)
Riitta Mäkinen (sd.)
Ari Koponen (ps.)
Sanna Antikainen (ps.)
Anna-Kaisa Ikonen (kok.)
Ville Kaunisto (kok.)
Hilkka Kemppi (kesk.)
Pia Lohikoski (vas.)

Varajäsenet

Noora Koponen (vihr.)
Kimmo Kiljunen (sd.)
Johanna Ojala-Niemelä (sd.)
Juha Mäenpää (ps.)
Sheikki Laakso (ps.)
Terhi Koulumies (kok.)
Pekka Aittakumpu (kesk.)
Pasi Kivisaari (kesk.)
Mikko Ollikainen (r.)

Hallitus

Säätiön hallitus huolehtii säätiölain (2015/487) perusteella säätiön hallinnosta ja siitä, että säätiön toiminta järjestetään asianmukaisesti tarkoituksen toteutumiseksi. Lisäksi hallitus vastaa siitä, että säätiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Säätiön työjärjestyksen mukaisesti hallitus valmistelee valtuuskunnassa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta hallituksen jäsenten valitsemista. Lisäksi hallitus päättää säätiön strategiasta, resurssisuunnittelusta sekä toimintapoliittisista linjauksista.

Säätiön hallitus kokoontui vuonna 2020 kahdeksan kertaa.

Säätiön hallituksen puheenjohtaja on Tuomas Kurtila ja varapuheenjohtaja Sanna Vesikansa.

Hallituksen jäsenet vuonna 2020:

Jäsenet

Tuomas Kurttila (pj.)
Sanna Vesikansa (varapj.)
Maria Kaisa Aula
Petri Pohjonen
Mirjam Kalland
Riitta Särkelä
Terhi Päivärinta

Varajäsenet

Johanna Laisaari
Mikko Mäkelä
Hanna Heinonen
Arto Willman
Jorma Komulainen
Mikko Mikkola
Tuire Santamäki-Vuori

Varainhoitotoimikunta

Varainhoitotoimikunnan tehtävänä on toimia säätiön tukena vastuullisen sijoitustoiminnan toteuttamiseksi. Säätiön varainhoidon on oltava suunnitelmallista, varmaa, tuloa tuottavaa, harkitsevaista ja pitkäjänteistä. Varainhoitotoimikunta arvioi sijoitetun varallisuuden tuottokehitystä ja riskejä, sijoitusstrategian toimivuutta sekä ulkopuolisten varainhoitajien toimintaa. Toimikunta antaa selonteon sijoitustoiminnasta säätiön hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa ja valmistelee tarpeen mukaan sijoitusstrategian muutokset hallitukselle päätettäväksi.

Varainhoitotoimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana neljä kertaa.

Varainhoitotoimikunnan puheenjohtaja on Mikko Mikkola.

Varainhoitotoimikunnan jäsenet vuonna 2020:

- Mikko Mikkola (pj.)
- Tuomas Kurttila
- Annika Ekman
- Sami Yläoutinen.

Toimitusjohtaja

VTT, dosentti Petri Virtanen on toiminut säätiön toimitusjohtajana helmikuusta 2019. Toimitusjohtaja Petri Virtanen toimii tehtävänsä ohessa osa-aikaisena hallintotieteen professorina Vaasan yliopiston johtamisen akateemisessa yksikössä.

Tieteellinen neuvosto

Tieteellisen neuvoston tehtävä on tukea säätiön tieteellistä toimintaa varhaisen tuen työmenetelmien ja interventoiden arviointikriteerien kehittämisessä ja menetelmien arvioinnissa. Se tekee kokonaisarvion ja päätöksen eri menetelmien luokituksista tieteellisen toimituksen esityksen pohjalta ja tukee toiminnallaan tieteellisen toimituksen työtä ja säätiön tietotuotantoa.

Tieteellinen neuvosto lakkautettiin kertomusvuoden lopussa. Sen tilalla aloittaa Kasvun tuki -aika-kauslehdessä tieteellinen toimituskunta.

Tieteellinen neuvosto kokoontui kertomusvuoden aikana kolme kertaa.

Tieteellisen neuvoston jäsenet vuonna 2020:

Kristian Wahlbeck (pj.)

Eeva Aronen

Heikki Hiilamo

Marja Holmila

Mirjam Kalland

Jorma Komulainen

Taina Laajasalo

Kirsi Peltonen

Raija-Leena Punamäki

Kirsimarja Raitasalo

Klaus Ranta

Nina Sajaniemi

Kansainvälinen asiantuntijajaneeli

Vuonna 2020 asetetun kansainvälisen asiantuntijajaneelin tehtävä on tukea ja vahvistaa säätiön asemaa ja vaikuttavuutta kotimaassa ja kansainvälisesti, haastaa ja tuoda globaalia perspektiiviä ja osaamista säätiön strategisiin teemoihin ja sisältöihin muun muassa laajentamalla säätiön kansainvälisiä verkostoja ja vaikutusmahdollisuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi sekä osallistua erikseen sovittavalla tavalla säätiön strategisiin hankkeisiin.

Asiantuntijajaneelin jäsenet ovat:

- professori Jens Meyer, INSEAD, Paris, Fontainebleau, erityisalana johtaminen ja strategia
- professori John Lavis, McMaster University, Toronto, Ontario, erityisalana hyvinvointi-interventioiden vaikuttavuus ja näyttöön perustuva toiminta
- ryhmäpäällikkö, PhD Piret Tõnurist, OECD-OPSI, Pariisi, erityisalana OECD-maiden innovaatiotoiminta ja palveludesign.

5.2 Lähipiiritoiminta

Säätiöllä ei ole lainoja, lainanantoa, takauksia tai muita vastuita lähipiiriin kuuluvien henkilöiden tai yhteisöjen kanssa.

Palkkioita säätiö on kertomusvuoden aikana maksanut hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle yhteensä 154 892 euroa. Tilintarkastajille maksetut palkkiot vuodelta 2020 olivat yhteensä 12 660,40 euroa.

Muita tiedossa olevia lähipiiritoimia säätiöllä ei ole ollut kertomusvuoden aikana.

5.3 Henkilöstö

Uusia tehtäviä

Vuonna 2020 säätiössä aloitti kaksi vakituista työntekijää: tiedeasiantuntija ja erityisasiantuntija. Vakituisten työntekijöiden lisäksi vuoden aikana palkattiin viestintäsuunnittelijan opintovapaan sijainen sekä määräaikaisia työntekijöitä käynnissä oleviin hankkeisiin, kuten The First 1000 Days -hankkeeseen ja Vamos-hankkeeseen.

Kannustinpalkkiot

Säätiön toimintatapa on muuttunut oleellisella tavalla kertomusvuoden aikana, paljolti koronavirus-pandemiasta johtuvan tilanteen vuoksi. Säätiö on onnistunut tehtävässään kuluvana vuonna erin-omaisesti toimintasuunnitelmassa esitettyihin tavoitteisiin nähden. Tämän vuoksi hallitus päätti joulu-kuussa, että koko henkilöstölle maksetaan kertakorvauksena palkkio hyvästä työsuorituksesta.

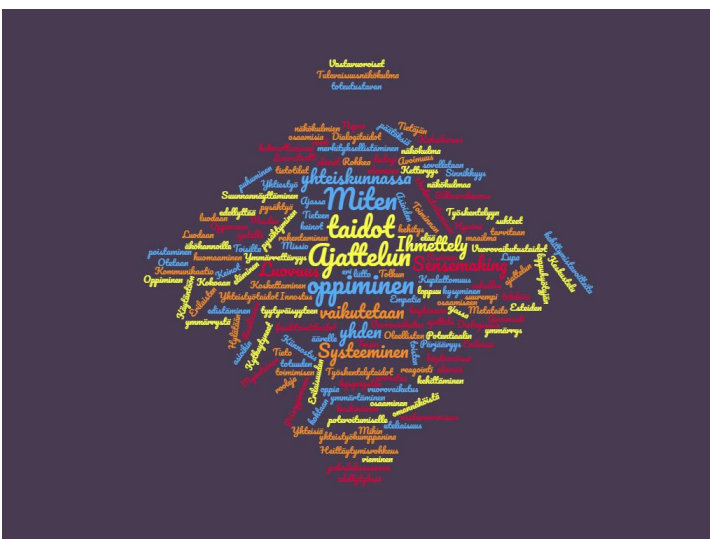
Säätiön työsuojelusuunnitelma vuosiksi 2020-2021

Työsuojelutoiminnan ja toimintasuunnitelman avulla tavoitellaan työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja työssäjaksamista. Työsuojelun toimintaohjelma luo pohjan työpaikan järjestelmälliselle työsuojelutoiminnalle. Säätiön työsuojelusuunnitelma 2020-2021 tuli voimaan hallituksen päätöksen myötä 1.4.2020 alkaen.

5.4 Sisäinen kehittäminen

Säätiön työtapa perustuu itseohjautuvuuteen, ratkaisukeskeiseen toimintaan, hyvään johtamiseen ja työkaverien auttamiseen. Kertomusvuonna kehitettiin henkilöstön osaamista metataitojen näkökulmasta. Ajatuksena oli löytää kaikille työntekijöille yhteisiä metataitoja, joissa harjaantumisen kautta muodostuu säätiölle tunnusomainen tekemisen meininki.

Säätiön metataitoja on kuvattu seuraavassa kuviossa.

Kuva 2 Sanapilvi Itlan metataidoista

Kuviosta käy ilmi, että säätiössä keskeisiä metataitoja ovat:

- oman työn johtamisen taidot
- dialogisuus, vastavuoroisuus ja merkityksellistäminen
- ajattelun diversiteetti ja toisilta oppiminen
- lasten hyvinvoinnin kentän tilanteen tuntemus
- rohkeus, luovuus ja heittäytymiskyky
- vaikuttavuuden hahmottaminen ja yhteiskunnallisen päätöksenteon tuntemus
- systeeminen kehittäminen ja pärjäävyyslähtöinen hyvinvointikäsitys.

Muita henkilöstökoulutuksen aiheita olivat visuaalinen fasilitointi ja sosiaalisen median kanavien hyödyntäminen.

6. Näkökulmia vuoteen 2021

Säätiö jatkaa vuonna 2021 strategiansa toteuttamista. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin kytkeytyvät tieto, innovaatiotoimintaan liittyvien alueellisten oppimisverkostojen työn vahvistaminen, lasten hyvinvointia edistävä johtaminen ja lasten hyvinvointia koskeva tiedeviestintä ovat säätiön toiminnan ytimiä vuonna 2021. Säätiö osallistuu toimintavuoden aikana aktiivisesti Tieteellisen tiedon teemavuoden verkostoon sekä tuottaa tapahtumia sen ohjelmaan.

Syksyllä käynnistetään säätiön uuden strategiakauden suunnittelu. Säätiö osallistuu työpanoksellaan kansallisen lapsistrategian toimeenpanoon ja sosiaali- ja terveystalvvelujärjestelmään liittyviin kehittämistoimenpiteisiin. Koronapandemia värittää säätiön toimintaa vielä pitkälle vuoteen 2021.

Säätiön hallitus linjasi joulukuussa 2020 vuotta 2021 koskeviksi kolmeksi keskeiseksi kehittämistavoitteeksi säätiön strategisten kumppanuuksien kehittämisen, säätiön henkilöstön osaamisen, motivaation ja työkyvyn kriteerien mittaamisen sekä säätiön toiminnan ja toimintojen raportoinnin suhteessa syksyllä 2019 hyväksyttyyn strategiaan. Näitä asioita kehitetään toimintavuoden 2021 aikana.

Säätiön varainhankinnassa ja taloudenhoidossa toimitaan vastuullisesti optimoiden säätiön likvidejä kassavaroja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hyvässä markkinatilanteessa säätiön sijoitusvarallisuuden markkina-arvoa realisoidaan.

Säätiön työtapaperustuu jatkossa koronapandemian jälkeenkin enenevässä määrin paikkariippumattomaan työskentelyyn, mikä edellyttää koko henkilöstöltä kollektiivista yhdessä ohjautumista säätiön strategian osoittamaan suuntaan. Toimintavuoden lopussa käynnistetään toimenpiteet säätiön toimintatarpeen uudelleenarvioimiseksi.

Tase

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	21 541,10	28 721,47
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	51 189 088,41	50 642 269,45
Pysyvät vastaavat yhteensä	51 210 629,51	50 670 990,92
Vaihtuvat Vastaavat		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Muut saamiset	11 502,00	11 502,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 677,47	0,00
Muut saamiset	317,31	317,82
Siirtosaamiset	199 888,79	165 885,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	201 883,57	166 202,82
Saamiset yhteensä	213 385,57	177 704,82
Rahat ja pankkisaamiset	5 124 276,87	6 746 665,62
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	5 337 662,44	6 924 370,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ	56 548 291,95	57 595 361,36
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49 999 949,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	7 149 045,46	56 533 373,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-863 540,00	615 620,60
Oma pääoma yhteensä	56 335 910,84	57 199 450,84

Vieras pääoma
Lyhytaikainen vieras pääoma

Ostovelat	85 189,97	286 881,99
Muut velat	27 940,13	25 732,34
Siirtovelat	99 251,01	83 296,19
Vieras pääoma yhteensä	212 381,11	395 910,52
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	56 548 291,95	57 595 361,36

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2020	1.1. -31.12.2019
VARSINAINEN TOIMINTA		
Lapsipolitiikan tieto		
Tuotot	50 077,70	22 925,22
Henkilöstökulut	-274 887,77	-280 935,62
Muut kulut	-241 818,97	-386 462,14
Lapsipolitiikan tieto yhteensä	-466 629,04	-644 472,54
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen		
Henkilöstökulut	-132 081,63	-110 900,52
Muut kulut	-89 141,56	-43 056,12
Lapsipolitiikan johtamisosaaminen yhteensä	-221 223,19	-153 956,64
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta		
Henkilöstökulut	-161 863,70	-73 833,69
Muut kulut	-392 338,94	-196 963,98
Lapsipolitiikan innovaatiotoiminta yhteensä	-554 202,64	-270 797,67
Viestintä ja vaikuttaminen		
Tuotot	8 166,26	0,00
Muut kulut	-62 802,72	0,00
Viestintä ja vaikuttaminen yhteensä	-54 636,46	0,00
Apurahat ja avustukset	-106 880,00	0,00
Keskitetyt toiminnot		
Tuotot	45 000,00	433,20
Henkilöstökulut	-384 577,84	-255 520,98
Muut kulut	-323 877,10	-385 666,20
Keskitetyt toiminnot yhteensä	-663 454,94	-640 753,98

VARSINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	-2 067 026,27	-1 709 980,83
TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-2 067 026,27	-1 709 980,83
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Arvopapereiden myyntivoitot	1 190 444,05	628 598,88
Osinkotuotot	405 034,32	702 644,90
Korkotuotot	67 734,39	67 298,49
Voitto-osuudet	39 131,19	54 584,49
Muut sijoitustuotot	62 887,30	34 789,60
Arvon alentumisten palautukset	100 537,16	1 729 663,16
Tuotot yhteensä	1 865 768,41	3 217 579,52
Kulut		
Arvopapereiden myyntitappiot	-327 060,14	-95 304,74
Korkokulut	-23 532,10	-5 318,39
Varainhoito	-37 706,11	-38 267,92
Arvon alentumiset	-273 983,76	-753 087,04
Lähteeverot	-0,03	0,00
Kulut yhteensä	-662 282,14	-891 978,09
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA YHTEENSÄ	1 203 486,27	2 325 601,43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-863 540,00	615 620,60

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu annetun asetuksen Pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista mukaan pienyhteisösäännöksiä noudattaen. (VMA 1753/2015)

Arvostusperiaatteet

Sijoitusarvopaperit on arvostettu kirjanpidossa hankintamenoonsa tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän kurssiin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	2020	2019
Kokonaistuotot	1.969.012,37	3.240.937,94
Kokonaiskulut	<u>-2.832.552,37</u>	<u>-2.625.317,34</u>
Tilikauden yli- / alijäämä	-863.540,00	615.620,60

Liitetiedot henkilöstöstä ja toimielinten jäsenistä

Säätiön palveluksessa tilikaudella on ollut keskimäärin 14 työntekijää.

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot	818.855,86	601.194,42
Henkilösivukulut	<u>146.202,22</u>	<u>123.898,43</u>
Yhteensä	965.058,08	725.092,85

Toimielinten jäsenille maksetut palkkiot

Hallituksen jäsenille	13.300,00	13.900,00
Valtuuskunnan jäsenille	4.700,00	3.600,00
Varainhoitotoimikunnan jäsenille	4.150,00	975,00
Tieteellisen neuvoston jäsenille	<u>180,00</u>	<u>270,00</u>
Yhteensä	22.330,00	18.745,00
Tilintarkastusyhteisölle	12.660,40	19.188,80

Tasetta koskevat liitetiedot	2020	2019
-------------------------------------	-------------	-------------

Sijoitukset

Hankintahinta 31.12.	51.830.038,92	51.109.773,36
Kirjanpitoarvo	51.189.088,41	50.642.269,45
Markkina-arvo	58.389.434,72	56.081.325,39
Erotus	6.559.395,80	4.971.552,03

Oma pääoma

Peruspääoma	50.456,38	50.456,38
Suomen valtiolta saatu lahjoitusrahasto	49.999.949,00	0,00
Edell.tilikausien ylijäämä	7.149.045,46	56.533.373,86
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-863.540,00</u>	<u>615.620,60</u>
Oma pääoma yhteensä	56.335.910,84	57.199.450,84

Säätiön sääntöjen 4 §:n mukainen selvitys ja laskelma tilikauden 2020 tavanomaisten toimintamenojen rahoittamisesta

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiölle ("Itla") lahjoitettiin eduskunnan 5.12.2017 tekemän juhlapäätöksen perusteella 49.999.949,00 euron arvosta (lahjoitushetken käypä arvo) Neste Oy:n osakkeita. Osakkeet siirtyivät säätiön arvo-osuustilille 4.1.2018.

Säätiön sääntöjen 4 §:n 1. momentin mukaan toimintaa voidaan rahoittaa toiminnan tuloilla ja muulla rahoituksella sekä säännöissä määrätyn mukaisesti pääomalla. Sääntöjen 4 §:n 2. momentin mukaan tavanomaisiin toimintamenoihin voidaan käyttää eduskunnan luovuttaman omaisuuden markkina-arvosta vuosittain enintään kaksi (2) prosenttia ja valtuuskunnan määränemistöpäätöksellä enemmän - riippumatta jäljellä olevan omaisuuden markkina-arvosta.

Säätiön sääntöjen 4 §:n 3. momentin mukaan, jos säätiön sijoitusomaisuuden markkina-arvo on alle Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi säätiölle luovutetun omaisuuden luovutushetken markkina-arvon, säätiön sijoitusomaisuutta on kartutettava niillä varoilla, jotka jäävät käyttämättä tavanomaisten toimintamenojen jälkeen.

Säätiön tilikauden tavanomaisiksi toimintamenoiksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi syntyvät varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan menot sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden realisoitumattomat arvonalennukset. Säätiön tilikauden tuloiksi on katsottu kaikki kirjanpitoon suoriteperiaatteella kirjatut varsinaisen toiminnan, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan tuotot sekä mahdolliset sijoitusomaisuuden arvonalautukset.

Seuraavassa on esitetty laskelma säätiön sääntöjen 4 §:n noudattamisesta.

Laskelma säätiön sääntöjen 4 §:n noudattamisesta:

	2020	2019
Toiminnan ylijäämä, alkusaldo	7.616.549,37	7.977.504,89
Tilikauden realisoituneet tulot	1.868.475,21	1.511.274,78
Tilikauden realisoituneet toimintamenot	<u>-2.558.568,61</u>	<u>-1.872.230,30</u>
Tilikauden toiminnan yli-/alijäämä (realisoitunut)	-690.093,40	-360.955,52
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä (realisoitunut)	6.926.455,97	7.616.549,37
Tilikauden kirjanpitoon kirjattu sijoitusomaisuuden arvomuutos	-173.446,60	976.576,12
Toiminnan kumulatiivinen yli-/alijäämä	6.285.505,46	7.149.045,46
Täsmäytys omaan pääomaan	31.12.2020	31.12.2019

Peruspääoma	50.456,38	50.456,38
Toiminnan ylijäämä lahjoitushetkellä	131.536,84	131.536,84
Toiminnan ylijäämä (lahjoituksen jälkeen)	6.153.968,62	7.017.508,62
Lahjoitus 4.1.2018	<u>49.999.949,00</u>	<u>49.999.949,00</u>
Säätiön oma pääoma yhteensä	56.335.910,84	57.199.450,84

Säätiön toimintaa on rahoitettu realisoituneilla tuotoilla ja kumulatiivinen toiminnan realisoitunut ylijäämä on 6.926.455,97 euroa. Huomioituna sijoitustoiminnan kirjanpitoon kirjatut realisoitumattomat arvonalentumiset, on kumulatiivinen toiminnan ylijäämä 6.285.505,46 euroa. Säätiön toimintaa ei ole jouduttu rahoittamaan lahjoituksen pääomalla.

Taseen ulkopuoliset vastuut ja sitoumukset

<u>Säätiön myöntämät apurahat tuleville tilikausille</u>	<u>Summa</u>	<u>Apurahojen ajankohta</u>
Tuula Takalo	10 000,00	2021
Johanna Timonen	7 000,00	2021
Xiaowen Wang	12 000,00	2021
<u>Säätiön myöntämät avustukset tuleville tilikausille</u>	<u>Summa</u>	<u>Avustuksien ajankohta</u>
Turun yliopisto, yhteistyösopimus, erä 2	100 000,00	2021
Turun yliopisto, lahjoitusopimus (lahjoitusprofessori)	240 000,00	2021-2023
Oulun yliopisto, yhteistyösopimus (lahjoitusprofessori)	190 000,00	2021-2023
Hellon, suunnittelusopimus, erä 2	11 532,00	toteutuksen mukaan
Oulun kaupunki, puitesopimus	70 000,00	2021-2022
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä, puitesopimus	70 000,00	2021-2022
Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä, puitesopimus	70 000,00	2021-2022
Tampereen kaupunki, yhteistyösopimus	70 000,00	2021-2022
MDI Public Oy, ostopalvelusopimus, erä 2	12 400,00	2021
THL, palvelusopimus	<u>50</u> <u>000,00</u>	avoin
	912 932,00	

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2020	2019
Vuokravakuus, toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus	11 502,00	11 502,00
	2021	2022-2027
Vuokravastuu, toistaiseksi voimassa oleva vuokrasopimus	46 008,00	15 336,00
Leasinglaitteet	1 863,24	1 641,93

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsingissä ____/ ____ 2021

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiön hallitus

Tuomas Kurttila
Hallituksen puheenjohtaja

Sanna Vesikansa

Maria Kaisa Aula

Petri Pohjonen

Terhi Päivärinta

Mirjam Kalland

Riitta Särkelä

Toimitusjohtajan allekirjoitus

Petri Virtanen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä ____/ ____ 2021

Oy Tuokko Ltd tilintarkastusyhteisö

KHT Janne Elo

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Päiväkirja	Sähköinen arkisto
Pääkirja	Sähköinen arkisto
Tilinpäätös	Erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna

Tositelajit ja säilyttämistapa

Myyntilaskut	Sähköinen arkisto
Ostolaskut	Sähköinen arkisto tositteiden kirjaamisesta
Verkkolaskut (ostolaskut)	Sähköinen arkisto
Matka- ja kululaskut, muistiot	Sähköinen arkisto
Palkat	Sähköinen arkisto
Tiliotteet, maksutositteet	Sähköinen arkisto
ALV-laskelmat	Sähköinen arkisto
Kausiveroilmoitukset	Sähköinen arkisto

Liitetietotositteet

Nro	Tiedoston nimi	Kuvaus liitetiedosta
1	Henkilöstökulut ja toimielinten jäsenten palkkiot.pdf	Henkilöstökulut ja toimielinten jäsenten palkkiot
2	Henkilöstön määrä tilikaudella keskimäärin.pdf	Henkilöstön määrä tilikaudella keskimäärin
3	Arvopaperit, EVLI.pdf	Arvopaperit, EVLI
4	Arvopaperit, Taaleri.pdf	Arvopaperit, Taaleri
5	Laskelma säätiön sääntöjen 4§n noudattamisesta.pdf	Laskelma säätiön sääntöjen 4 §:n noudattamisesta
6	Leasing- ja vuokravastuut.pdf	Leasing- ja vuokravastuut

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään 31.12.2030 asti. (KPL 2:10.1 §)

Tilikauden kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 31.12.2026 asti. (KPL 2:10.2 §)

Tilinpäätöksen on toteuttanut:

Suomen Säätiötilipalvelu Oy

Auktorisoitu tilitoimisto

Annankatu 31-33 C

4500100 Helsinki